

Svenska Insjöfiskarens Centralförbund
Maria Ingemarsson
Tjust Lunnagård 3
341 93 BOLMSÖ

Tillstånd att utföra skydds jakt efter storskarv i Hjälmarén

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att skydds jakt får bedrivas efter storskarv (*Phalacrocorax carbo sinensis*) inom den del av Hjälmarén som tillhör Södermanlands län. Syftet med jakten ska vara att förhindra allvarlig skada på fisket. Tillståndet gäller till och med den 31 december 2019 och enligt nedanstående villkor.

Med stöd av 59 § jaktförordningen förordnar Länsstyrelsen att beslutet ska gälla utan hinder av att det överklagas.

Villkor

A. Jakt vid fasta och vissa rörliga fiskeredskap

(Se även villkoren under punkt B och C)

1. Innehavare av licens för yrkesfiske i Hjälmarén får från och med beslutets datum (se ovan) till och med den 31 december 2019 bedriva eller låta bedriva skydds jakt efter storskarv inom 300 meter från fasta fiskeredskap samt ryssjor och bottensatta nät.
2. Före den 31 augusti får jakt vid redskap inte ske närmare än 500 m från naturreservat/fågelskyddsområde.
3. Före den 11 augusti får jakt vid redskap inte ske närmare än 500 m från känd boplats för fiskgjuse, havsörn och skarv.
4. Jaktresultatet ska fortlöpande och utan dröjsmål rapporteras till Svenska Insjöfiskarens Centralförbund (SIC) eller till den som SIC gett i uppdrag att koordinera skydds jakten.

B. Antal skarvar som får skjutas

(Se även villkoren under punkt C)

Inom Södermanlands läns del av Hjälmarén får högst 200 skarvar skjutas. I det fall behov finns till ytterligare jakt är SIC med detta beslut inte förhindrad att ansöka om utökat tillstånd.

C. Övriga villkor för skydds jakten

1. Skydds jakten får bedrivas från båt försedd med motor utan att kravet i 20 § jaktförordningen, att motorn ska ha varit avstängd minst en minut, är uppfyllt.

2. Innehavare av yrkesfiskelicens får låta följeslagare utföra skyddsjakten.
3. Jakt får endast ske efter jakträttshavarens medgivande.
4. Skyddsjakten ska genomföras på ett sådant sätt att övrig fauna och den rekreationssökande allmänheten störs i så liten utsträckning som möjligt. Särskild hänsyn måste tas till den hotade skräntärnan. Deras födosök och rastningsperiod i Hjälmmaren sammanfaller med tiden för skyddsjakten.
5. Med tanke på risken för blyförgiftning, om blyammunition används, ska fällda skarvar tas om hand på ett tillfredsställande sätt för att undvika att de konsumeras av rovfåglar.
6. Senast den 31 januari 2020 ska SIC rapportera det totala jaktresultatet till Länsstyrelsen. Av rapporten ska framgå:
 - hur många skarvar som fällts, om möjligt uppdelat på årsungar respektive äldre,
 - när och var det skett (t ex genom markeringar på karta),
 - om ringmärkt fågel skjutits (ring sänds till Naturhistoriska Riksmuseet, se inskriptionen),
 - andel av och antal fisketillfällen med skada på fisk/redskap av skarv,
 - vilken effekt jakten haft och värdefulla erfarenheter i övrigt samt,
 - hur många skarvar som fällts genom skydds jakt vid fasta och rörliga fiskeredskap respektive vid utökad jakt,

Länsstyrelsen påminner om att jaktlagstiftningens regler i övrigt gäller för jakt som bedrivs med stöd av detta tillstånd.

Skulle omständigheter uppkomma eller förhållanden ändras äger Länsstyrelsen rätt att ändra eller upphäva beslutet.

Beskrivning av ärendet

Svenska Insjöfiskarens Centralförbund (SIC) har ansökt om fortsatt tillstånd till skydds jakt, nu efter 200 skarvar i Södermanlands del av Hjälmmaren år 2019. Skäl till ansökan är att förhindra allvarlig skada på egendom och allvarlig ekonomisk skada på yrkesfiskets näring.

År 2016 sköts totalt 169 skarvar av 400 tillåtna.

År 2017 sköts totalt 38 skarvar av 400 tillåtna.

År 2018 sköts totalt 82 skarvar av 200 tillåtna

SIC bedömer att skarvpopulationens näringsintag indikerar en mycket stor påverkan på fiskbeståndet samt påverkan på fiskens kvalitet då den blir osäljbar när den skadats av skarv. SIC anger att skarven påverkar fångsterna då den dels konkurrerar om den kommersiella fisken, samt påverkar lokala fiskebestånd och känsliga ekosystem på ett negativt sätt.

SIC bedömer att ca 90 % av de tillfällen som fångstredskap vittjas kan fårska skador av skarv påträffas. Hur stor del av fångsten som har fårska skador bedöms till 30-40%. SIC uppskattar vidare att ca 10% av fångsten har gamla ärr, på ålen är den siffran ca 25%. SIC uppskattar i samband med ansökan att de totala ekonomiska förlusterna orsakade av skarven i Hjälmmaren är ca 14 miljoner kronor.

Skyddsjakten påverkar enligt SIC inte det totala beståndet, utan inriktar sig på de individer inom beståndet som angriper fiskeredskapen och fisken däri. Med skyddsjakt avser SIC jakt efter skarv med skjutvapen inom skyddsvärt område kring fasta redskap, ryssjor och bottensatta nät. SIC anser att skyddsjakten gör att fåglarna lär sig att närhet till fiskeredskap innebär fara och på så sätt minskar antalet skarvar runt fiskeredskapen.

Gällande andra lämpliga lösningar har SIC inga andra förslag. SIC menar att skrämme med vapen är det enda realistiska möjligheten att skydda sin egendom i dagsläget.

Föreningen Södermanlands Ornitologer (FSO) har yttrat sig i frågan om skyddsjakt. De ifrågasätter om det finns vetenskapliga belägg för skavens uttag/ skada på fisk samt hur gösbestånden i den aktuella sjön påverkats av skarven? Det bör tydligt framgå inom vilka områden skyddsjakten får utföras och där ska klargöras vilka områden som ska undvikas tex rastlokaler för skräntärnan, avstånd på 500 meter från kolonier och kända boplatser för störningskänsliga arter. FSO anser att blyammunition inte ska få användas på grund av risken att de orsakar blyförgiftning hos rovfåglar. Återrapportering ska ligga till grund för fortsatt skyddsjakt.

Rättsregler och förvaltningsplan för skarv

Skarven är fredad från jakt enligt 3 § jaktlagen och bilagorna till jaktförordningen. Enligt 23 a och 29 §§ jaktförordningen får länsstyrelsen ge tillstånd till skyddsjakt bl. a för att förhindra allvarlig skada på fiske. Tillstånd får meddelas om det inte finns någon annan lämplig lösning och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde.

Enligt 31 § jaktlagen får jakt inte bedrivas från motorfordon. Länsstyrelsen får enligt 21 § jaktförordningen besluta om undantag från förbudet att jaga från motorfordon när det gäller jakt efter bl. a skarv. Trots förbudet får enligt 20 § jaktförordningen jakt bedrivas från båt försedd med motor under förutsättning att motorn är avstängd och minst en minut förflutit sedan motorn stängts av.

Enligt första stycket 12 § jaktlagen gäller att på allmänt vatten, som gränsar till en fastighets strand, har fastighetsägaren jakträtt intill etthundra meter från strandlinjen. Enligt andra stycket 12 § jaktlagen gäller att på annat allmänt vatten liksom på sådana holmar, klippor och skär, som inte hör till något hemman, får jakt bedrivas endast efter särskilt tillstånd enligt 47 § jaktförordningen från länsstyrelsen.

Enligt 14 b § förordning (1998:944) om förbud i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter **får patroner som är laddade med blyhagel inte användas vid jakt på våtmarker eller vid jakt över grunda delar av öppet vatten.**

Naturvårdsverket redovisade i februari 2014 i samråd med Havs- och vattenmyndigheten en ny förvaltningsplan för skarv. Planen är avsedd att ge vägledning i bland annat hur skador på fisket och beslut om jakt kan hanteras. I planen understryks att det är det ekonomiska bortfallet, exempelvis genom utebliven eller skadad fångst, skador på redskap och liknande som utgör motivet till beslut om skyddsjakt för att förhindra allvarlig skada, inte skarvens predation på fiskbestånden i sig.

Beslutet är fattat med stöd av 21, 23 a, 29, 47 och 59 §§ jaktförordningen (1987:905)

Skäl för länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen gör en samlad bedömning på huruvida förutsättningarna för skyddsjakt uppfylls. För att skyddsjakt ska kunna medges krävs att det inte finns någon annan lämplig lösning, att upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde inte försvåras samt för att förhindra allvarlig skada, särskilt på fiske eller för att skydda vilda djur eller växter eller bevara livsmiljöer från sådana djur eller växter.

Annan lämplig lösning

För yrkesfisket är bitskador på fisk i fiskeredskap bland de största problemen. Dessa skador bör i första hand minimeras genom en utveckling av redskapen som även syftar till att minska antalet skarvar som drunknar i dem. I nuläget finns dock inga sådana redskap att tillgå. SIC har tidigare år testat flera andra olika förebyggande åtgärder utan framgång.

Skydds jaktens påverkan på skarvens bevarandestatus

På uppdrag av Länsstyrelserna genomfördes en fågelskärsinventering i Hjälmaran under 2015. Vid inventeringen räknades 189 aktiva skarvbon in i skarvkolonierna i Södermanlands läns del av Hjälmaran. År 2017 räknades ca 360 aktiva bon i Södermanlands del av Hjälmaran. Då inventeringen 2015 inte utfördes på samma sätt som övriga år bör denna siffra inte direkt jämföras med resultaten från övriga år.

I den nationella förvaltningsplanen för skarv gör Naturvårdsverket bedömningen att skarven uppfyller kriterierna för gynnsam bevarandestatus. Med hänsyn härtill och till den ringa effekt som skydds jakten enligt inventeringar hittills visat sig ha på utvecklingen av skarvbeståndet i Hjälmaran, kan jakten **inte** anses försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för arten.

Allvarlig skada

SIC bedömer värdet på skarvens fångst/skadad fisk i Hjälmaran till minst 14 miljoner kronor, samma siffra som föregående år. Tidigare utredningar kring skarvens påverkan i Hjälmaran har också pekat mot att påverkan kan vara omfattande på bl.a. gösfisket i sjön.

SIC anger att vid 30–40 % av fisketillfällena i Hjälmaran förekommer skada på fisk eller redskap. Det finns studier som tyder på att påverkan på fångad fisk i fiskeredskap i insjöfiske generellt kan vara allvarlig. Även om det inte finns några färskstudier eller undersökningar kring skarvens påverkan på fisket i Hjälmaran bedömer Länsstyrelsen att skador på redskap och fångad fisk kan vara allvarliga.

Samordnad bedömning

Länsstyrelsen bedömer att det finns skäl att bevilja skydds jakt efter skarv i Södermanlands del av Hjälmaran. Om behov finns till ytterligare jakt är SIC med detta beslut inte förhindrade att ansöka om utökad tillstånd. Skydds jakt anses endast vara befogad som skrämsemetod i syfte att få skarven att hålla sig borta från fiskeredskap och känsliga områden för fisk och fiske.

Enligt den nationella förvaltningsplanen har skydds jakt under hösten troligen en obetydlig effekt på regionala bestånd, men om den genomförs så att skrämseleffekten maximeras, skulle man kunna få skarvarna att undvika känsliga områden. Skydds jakt som utförts i Hjälmaran tidigare år har visat sig ha en positiv effekt då skarvarna tycks bli skyggare för varje tillfälle som skydds jakt bedrivs under säsongen. Länsstyrelsen bedömer det som särskilt viktigt att det värdefulla fisket i

Hjälmarens inte riskeras. Länsstyrelsen bedömer därför att tillstånd kan medges med de villkor som framgår av beslutet för att förhindra allvarlig skada på fångst eller redskap.

Som villkor gäller bland annat att jakten under vissa tider endast får bedrivas på ett visst avstånd från skarvkolonier och kända boplatser för havsörn, fiskgjuse och storlom. Anledningen till detta är att minska störningen på häckande fåglarna av dessa arter. På grund av att de särskilt skyddsvärda arterna skrättarna, dvärgmåsar och svarttarna brukar rasta på några av öarna i Hjälmarens måste särskild hänsyn tas vid jakt intill dessa öar genom ett skyddsavstånd. Länsstyrelsen bedömer att skyddsavståndet om 500 meter bör vara tillräckligt för att dessa arter inte ska störas. Den utökade jakten begränsas även i tid med hänsyn främst till skrättarnas rastning och födosök i sjön.

Mot bakgrund av det intresse som motiverar skyddsjakten och risken för att allvarlig skada kommer att uppstå, bör beslutet kunna genomföras skyndsamt. Länsstyrelsen bedömer därför att det finns skäl att med stöd av 59 § jaktförordningen föreskriva att detta beslut ska gälla även om det överklagas.

Information

Länsstyrelsen understryker vikten av noggrann ifylld rapport för resultat av årets skydds jakt. Rapporten kan komma att påverka kommande beslut.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av avdelningschef Johan Varenius med Lovisa Häggström som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kopia till:

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se,
Polismyndigheten i Södermanlands län, registrator.ost@polisen.se,
Havs och vattenmyndigheten, havochvatten@havochvatten.se,
Länsstyrelsen i Örebro län, orebro@lansstyrelsen.se,
Länsstyrelsen i Västmanlands län, vastmanland@lansstyrelsen.se
Polismyndigheten i Södermanlands län, registrator.ost@polisen.se,

Bilagor

1. Du kan överklaga beslutet

Bilaga 1

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du **skriftligen** överklaga beslutet hos förvaltningsrätten. **Observera att du ska skicka eller lämna överklagandet till Länsstyrelsen i Södermanlands län, 611 86 Nyköping. Du kan även skicka in överklagandet via e-post till sodermanland@lansstyrelsen.se.** Det ska du göra därför att Länsstyrelsen måste pröva om överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare till förvaltningsrätten.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag du fick del av beslutet**. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be om att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas eller inte.

Om den som överklagar är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet dock ha kommit in inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla:

- vilket beslut som överklagas, beslutets datum och diarienummer
- hur du vill att beslutet ska ändras
- varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- personnummer
- adress till bostaden
- telefonnummer där du kan nås
- eventuellt övriga uppgifter som behövs för att man ska kunna skicka handlingar till dig

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din uppfattning, bör du skicka med kopior på dessa.

Ombud

Du har rätt att anlita ett ombud för att sköta överklagandet åt dig. I så fall ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen på e-post till sodermanland@lansstyrelsen.se eller telefon 010-223 40 00. Ange diarienummer för beslutet.